

Fra vår utenlandspost - -

USA innstilt på krig.

I en interessant artikkel i «Morgon-Tidningen»: «Betyr USA's utenriks-politikk krig?» skriver Åke Sandler blant annet:

«Atlantehavsalliansen som er den første militærallianse Amerika har sluttet seg til — er ingen «papir-allianse», men en allianse med «tenner» i. Den kan bite fra seg om det behøves. Det er mulig at enkelte medlemstater sluttet seg til uten å forstå eller å ha satt seg inn i alliansens krigerske karakter. Sverige er den eneste stat som ble innbudt — og som har tolket paktens innhold rett. Noen av de stater som nå er tilsluttet, har ganske sikkert sagt nei, hvis de da hadde forstått i hvilken uttrekning de nå har bunnset seg. Ufullstendig kjennskap til Amerikas sanne hensikter forledet disse land til å forhaste seg. Uten at de selv vet det — deltar disse land i dag i et gigantisk hasardspill. De har kastet sitt lodd, men som kjent — alle nummer kommer ikke ut med gevinst. Krig er alltid hasardspill. Og en atomkrig kan slutte, uten at det er noen igjen til å innkassere gevinsten.

Men store verdier står på spill. Bl. a. de menneskelige friheter og rettigheter. Og de som kaster terningen anser det vel slik at risikoen er verd å ta.

Hvor meget man enn kan innvende mot den amerikanske politikk, en ting kan man iallfall være enig om: Den er seg bevisst sitt mål.

I Washington er man innstilt på krig, slutter forfatteren.

Hjelpen fra USA.

I følge «New Statesman» viser det seg at de amerikanske våpenleveranser til Tyrkia begynner å få karakteren av skandale.

Etter at de amerikanske jagerfly ble satt inn i det tyrkiske flyvåpen, har det funnet sted omlag 40 flyulykker pr. måned. På grunn av alle disse ulykker har den ansvarlige ledelse for det tyrkiske flyvåpen gitt ordre om at de amerikanske maskiner ikke skal brukes.

Den tyrkiske marine er like hårdt rammet av den amerikanske «hjelp». Av 8 minesveipere som Tyrkia har fått fra USA er 5 stykker helt ubrukbare. Diesel-motorene er helt utslitte, og leveransene av reservedeler er mangelfull, og Tyrkia har derfor vært nødt til å kjøpe reservedeler for dollar fra private amerikanske firmaer. (Det var vel også hensikten.) De moderne apparater som er nødvendig ombord i slike båter var også fjernet.

Slik arter altså i virkeligheten den amerikanske trygghets-garantien seg.

Sannheten om Katyn.

kommer nå fram i den svenske presse. Således skriver den sosialdemokratiske avisen «Örebro-Kuriren» bl. a.:

«Så kom den store prosessen i Nürnberg, der nazismens pampere skulle svare for sine små og store synder. Der skulle også Katyn-morderne bli stilt ansikt til ansikt med sine gjerninger og få sin dom. Men på dette punkt tiet man. Saken ble nok tatt opp, men etter å ha drevet på litt ble hele prosessen innstilt. Dette var selvfølgelig meget opplysende. En kan tenke seg til hva slags opplysninger som kom fram. Hadde det materiale som ble lagt fram pekt mot nazistene — hadde nok ikke saken blitt henlagt. Da

hadde man tatt fram noen syndebukker og hengt dem. Det ble altså ganske tidlig klart for Nürnberg-domstolen at det var en kommunistisk-russisk ugjerning som her var gjort og oppdaget. Man har altså i Nürnberg oppdaget et mord, men lagt bort saken mot morderne for ikke å «forstyrre freden».

Man bør legge merke til at morderne i Katyn ikke ble begått under krigen, men etter alt å dømme etter det tyske angrepet på Sovjet-Unionen, da Polen ble Russlands allierte i krigen. Det var altså allierte offiserer Stalin lot skyte. Når general Anders spurte etter de forsvundne offiserer — svarte Stalin at de befant seg i Manchuriet. Der var de imidlertid ikke. De lå døde i den polske eller russiske jord, som skjuler så mange ulykkelige offer for det barbari, som nå presenteres som uttrykk for det mest perfekte demokrati som finnes.»

Dette «demokrati» ville til og med den borgerlige presse med Dagbladet i spissen i 1945 gjøre det norske folk delaktig i.

En jubileumshilsen.

100 års dagen for den danske grunnlov ble den 5. juni feiret med stor pomp og prakt. Men ikke alle dansker fant å kunne feire grunnlovsdagen på samme måte som makthaverne. Og disse menn og kvinner samlet seg derfor til et møte og vedtok følgende henvendelse til regjeringen:

Til Rigsdagens Præsidium!

100 danske Kvinder og Mænd fra Landets forskjellige Egne, der enten slet ikke eller direkte eller indirekte, har været Ofre for de i Historien enestaaende politiske Partisanlove af Maj 1945 og Juni 1946, forsamlet til Møde i København den 29. Maj 1949, har eenstemmig vedtaget at sende følgende Henvendelse til Rigsdagens Præsidium paa Grundlovens 100 Aars Jubilæumsdag:

Paa Titusinder af danske Borgeres Vegne nedlægger vi den skarpeste protest mod den grundlovsstridende politiske Terror, som fra den 5. Maj 1945 er udøvet mod Titusinder af danske Borgere for deres politiske Overbevisning, eller fordi de under Besættelsen rettede sig efter de ansvarlige Myndigheders Anvisninger og Opraab til Befolkningen.

Vi forventer øjeblikkelig Standsning af Henrettelser efter Love med tilbagevirkende Kraft, og henviser i denne Forbindelse til, at Danmark i F.N. har stemt Ja til de umistelige Menneskerettigheder.

Vi forventer, at Rigsdagen øjeblikkelig — uden Persons Anseelse — beordrer Retsforfølgning efter den borgerlige Straffelov mod de Personer og Myndigheder, der har Ansvaret for de grusomme Mishandlinger, Tortur, Røveri og Mord, som efter den 5. Maj 1945 er begaaet mod værgeløse politiske Fanger, saavel udenfor som i danske Fængsler og Konzentrationsleire.

Vi forventer omgaaende Amnesti, fuld Æresoprejsning og Erstatning til alle Ofrene for disse uhorste politiske Gjerninger.

Derfor opfordrer vi Danmarks Regering og Rigsdag til senest i Sommersamlingen i Juni d. A., at føre ovenstaaende Retfærdighedskrav ud i Livet, saaledes at der omsider kan skabes Enighed, Fred og Fordragelighed indenfor vort Folk. Først der-ved vil Grundlovsjubilæet kunne fejres.

Mødets Dirigent,
Poul C. Rasmussen,
Arkitekt.

Fhv. Kreditforeningsdirektør.

Statsmannstauke ombord på «Glasgow»

«Koss vi kvar for seg skulle livberge oss - -»

Det må være et forferdende ansvar som hviler på den tidligere utenriksminister Halvdan Kohts skuldre. I sin bok «Fra skanse til skanse» søker han som historiker å rettferdiggjøre seg, men det er lite av statsmannens tanker som beskjeftiger ham, da han flykter fra Tromsø ombord på det engelske krigsskip «Glasgow» for å nå fram til England og dermed redde sitt eget skinn. Vi gjengir her et avsnitt av boken (105—106). Det er nådeløst avslørende og trenger for så vidt ingen kommentar. Men de titusener NS-folk som ved sin innsats reddet landet fra sult og nød, synes vel, at Halvdan Koht heller burde ha valgt revolveren enn pennen, når han skulde forsøke å redde sitt rykte for etterslekten. — Så gir vi Halvdan Koht ordet:

«Vi kjende oss fattige og einsele, Ljungberg og eg, da vi sto åleine etter på «Glasgow». Den oppgåva som var lagt på oss,

En farlig mann

Forts. fra 1. side.

han i 1944 pr. brev ble true t på livet om han lot det sive ut at det var en norsk motstandsgruppe som var ansvarlig for Aula-brannen. Prof. Solberg var motstander av Schjelderups desperadolinjé.

Herr Hoel ble dømt — enda han vernet om Universitetets interesser så langt det var gjørlig under de omstendigheter som rådde. Han kan ta sin dom med godt samvit. Men opphavsmennene til Aula-brannen er ikke blitt dømt — i all fall ikke ennå. Godt samvit kan de ikke ha når de tenker på følgene av brannen. Det er ikke Hoel som har flere studenters liv og helse på samvitet.

H. Frøystad.

Er vi blitt et folk av hyener,

uten forsoning og uten tilgivelse? — spør Benjamin Vogt i en artikkel i Verdens Gang for 18. mai. Det synes meg som herr Vogt har stillet den riktige diagnose over det norske folks mentale tilstand, og dette gleder meg virkelig. Er diagnosen først stillet, så var der vel kanskje håp om at forholdene skulle bedre seg. Foranledningen til herr Vogts artikkel er at han har hjulpet to kvinner som har vært NS, til kirken, da disse kvinner ikke kunne få bil.

syntes så altfor stor. Vi skulle ut og søke hjelp og frelse for Noreg, og kva representerte vi så? Ei regjering på røming, utan styringsmakt, utan hærmakt. Om ho kunne halde seg ei stund langt nordpå, kunne det gje ho ei von om å vinne att landet? Vi hadde samla vonene våre om å ta att Trondheim, og det var noko av det siste Nygaardsvold sa til oss for vi skildes, att gav dei allierte opp striden for Trondheim, så hadde vi berre to ting å velja mellom: anten måtte vi gje opp heile striden vår og gjera forlik med Tyskland (men det ville me vel snaut få) eller så fekk vi røme landet og berre halde oppe ei namn-regjering utanlands. Vi hadde jamvel teki til å tala om koss vi kvar for seg skulle livberge oss om vi alle var nøydde til å freiste livet utan for landet. Dei yngre i regjeringa kunne vel alltid finne noko arbeid, og eg som var den eldste, rekna med at kanskje eg kunne koma i universitetsteneste i Amerika. Vandast ville det bli for den nest-eldste, Nygaardsvold, som no var over seksti år, — «eg er for gamal til å gå på brygga no», sa han. Det einaste var om England framleis ville godkjenne oss som regjering, da kunne vi nytte det gullet som no var med på «Glasgow» og skulle bli deponert i Bank of England. Vi våga enda ikkje tru på at ei norsk regjering utanlands kunne bli ei makt».

Brann i rosenes leir

I følge dagspressen ser det ut til at den store fordragelighet og samhørighet mellom de aller «beste» nordmenn er i ferd med å ta en for «heltene» uønsket vending.

De store gutta er røket i tønnene på hverandre, og om ikke lenge kan en vente en meget interessant injuriersak mellom professor Harald Schjelderup og professor Halvor Solberg.

Det er Schjelderup som har anmeldt Solberg til riksadvokaten for injurierende uttalelser i rettssaken mot professor Adolf Hoel.

Det er mulig at dette er begynnelsen, men sikkert ikke slutten, på det store oppgjør som før eller senere måtte komme mellom de selvbestaltede «krigere».

Men hva sier herr Vogt til alle de tilfeller, hvor ulykkelige NS-medlemmer er nektet tatt opp på arbeidsplassen, og i sin fortvilelse har tatt sitt liv? Det er dessverre ikke så få. Allikevel takker jeg herr Vogt for hans frie ord, «Hyener uten tilgivelse og forsoning...». Det har vi vel fått erfart i disse år etter frigjøringen.

O. E.